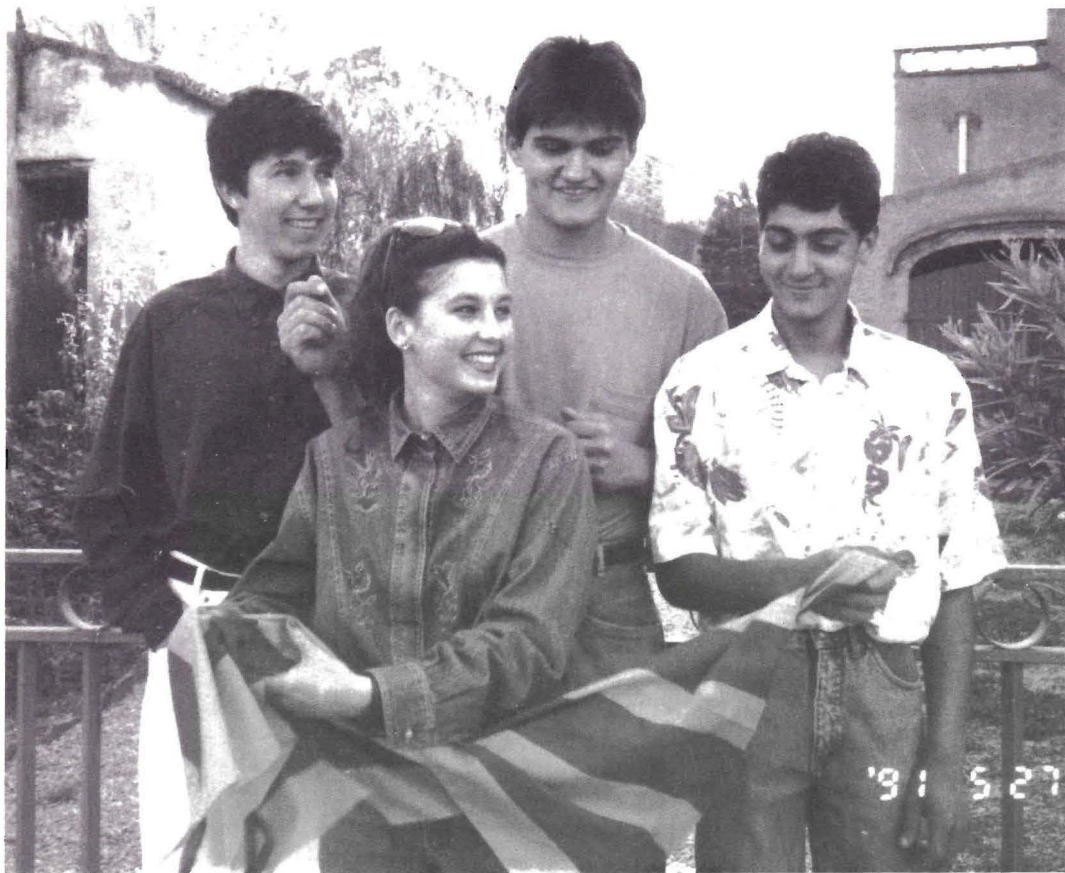

BUTLLETÍ

de l'associació cultural catalana als països nòrdics
~les quatre barres~

BUTLLETÍ
de l'Associació Cultural Catalana
als Països Nòrdics
LES QUATRE BARRES

Publicació (Tidskrift)	: ISSN 0349-6120
Editor (Utgivare)	: LES QUATRE BARRES Humlegårdsgatan 19, 3tr S-114 46 Stockholm, Suècia
Compte corrent postal (Postgirokonton)	: 970916-3, Stockholm
Editor responsable (Ansvarig utgivare)	: Ramon Cavaller
Cap de redacció (Redaktör)	: Bodil Ceballos
Disseny (Lay-out)	: Jordi Bota
Impressió (Tryckning)	: Idérik Original & Offset AB, Gävle
Subscripció anual (4 números)	: Països Nòrdics, 45 corones
Årsprenumeration (4 nummer)	: Norden, 45 kronor, andra länder, 55 kronor
Quota socis de Les Quatre Barres	: 95 corones (Butlletí inclòs) quota familiar 125 corones
Medlemsavgift Les Quatre Barres	: 95 kronor (med Butlletí), family 125 kronor

SUMARI 2/1991 - núm. / nr. 50, any XIV (årgång 14)

Editorial.....	3
Correu.....	5
Notícies.....	7
Eleccions municipals.....	11
Catalunya Lliure vinner kommunalval i Vilamacolum.....	13
En quina llengua parles als teus fills?.....	15
Alfabetet mellan Ögonbrynen.....	20
Vad är the José Carreras society of america.....	23
Retalls.....	25

Portada: Moments després del recompte de vots de les eleccions de Vilamacolum (Girona) el resultat ha donat el consistori més jove de l'estat espanyol. Foto: J. Bota

---

EDITORIAL

Un dels pioners de l'ensenyament de català a Suècia va ser el traspassat Martí Casanovas. Ell va obrir la bretxa per allà els anys seixanta, quan el govern de Franco perseguia el nostre idioma, que era a més desconegut per la majoria de suecs, i silenciats sistemàticament pel govern espanyol, les agències turístiques i els mitjans de comunicació suecs.

Tenia un gran mèrit, doncs, dedicar-se a una llengua tan malparada. El senyor Martí Casanovas i els qui continuaren la seva tasca (Joan Solanas, Jordi Marimon i d'altres), s'esforçaren a donar a conèixer una llengua que en aquells moments a Suècia mancava de diccionaris i de material didàctic. Això obligava aquests professors a crear ells mateixos mètodes d'ensenyament, exercicis, textos, etc. A més, ensenyaven un idioma que havien après autodidàcticament, ja que estava prohibit a les escoles dels Països Catalans.

Es pot dir que situacions similars sorgiren a Holanda, Alemanya, Gran Bretanya i a altres països. S'estava creant el que Badia i Margarit, el rector de la Universitat de Barcelona, anomenaria "un front exterior".

Es pensava que amb la mort de Franco la situació canviaria.

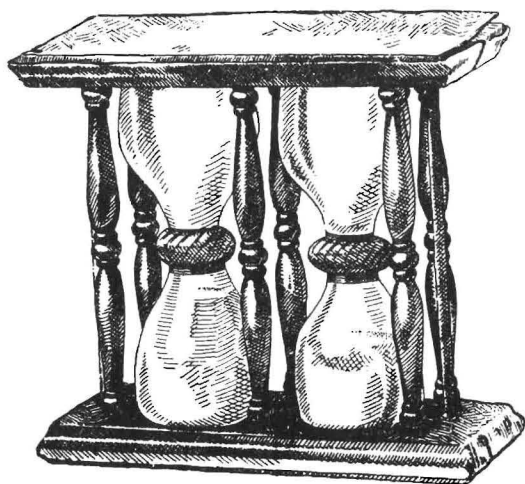
Però no ha estat així. Les autonomies no tenen recursos per a finançar la promoció que qualsevol llengua necessita de portes a fora, ja que és el govern de Madrid qui cobra els impostos i reparteix després els diners que li sembla als governs autonòmics. Però aquesta promoció l'estat espanyol tampoc l'assumeix. Darrerament ens arriba el canal per satèl·lit de la televisió espanyola, i el català no té la presència que li correspon. El breu programa en la nostra llengua que la Ràdio

Exterior d'Espanya emet des de Barcelona, encara que molt ben fet, només és testimonial.

Fa poc el ministeri de cultura espanyol ha creat a Madrid l'Institut Cervantes, que només promocionarà internacionalment el castellà. Per què no es promociona també la llengua catalana? Per què els impostos dels contribuents catalano-parlants a l'estat espanyol es gastaran en promocionar el castellà i no la seva llengua? Per què aquesta desconsideració als nens suecs fills de catalano-parlants que han estudiat català a l'escola, als suecs que han estudiat català a la Universitat d'Uppsala i als catalans que vivim aquí? Per què no se'ns dona la part que ens correspon?

Ens queixàvem d'això a un diplomàtic espanyol i ens contestava que això del català és qüestió de les autonomies. No seria just doncs, que amb els recursos pròpis, les autonomies castellano-parlants promocionessin el castellà i les catalano-parlants el català?

Necessitem un ministeri de cultura que ha ignorat durant anys i panys l'esforç dels catalans que mitjançant butlletins, activitats, cursos, etc., han treballat per donar a conèixer el nostre fet nacional?

R.C

C O R R E U

Revistes:

La veu d'unió, núms. 207-209
Mel i Sucre, Sant Joan (Mallorca), núms. 126-129
L'Opinió de Premià de Dalt, gener 91
Carta de España, núms. 441-444
Notícies de la Generalitat, núms. 65-66, 68
El Correu de la Unesco, núms. 152-154
Catalònia Culture, núm. 22
Lluïta, València, núms. 160-162
Casal Català, Tolosa de Llenguadoc, núm. 175
Bulletí Informatiu, Rosario (Argentina), núms. 85-86
Euskadi Information, París, núm. 70
Xipreret, L'Hospitalet, núms. 125-127
Catalonia today, Houston, Texas, vol 3 núms. 1-2
Bulletí del Casal dels Catalans, de Califòrnia, núm. 27
Informació de Ginebra, núm. 63
Pòrtula, Marratxí, Mallorca, núms. 59, 101
L'Alguer, de Sardenya, núms. 13-15
Veu de l'exili català i republicà, París
Comunitat Catalana de Colòmbia, gener, març 91
Orfeó Català, Mèxic, núm. 20
Com ensenyar català als adults, núm. 23
Barcelona Bulletin, núms. 8-12
Informe mensual, de la Caixa, feb-abr.
La Sala, Ciutadella de Menorca, núms. 10-11
La busca de PAITER, núm. 6
Omnium Cultural, núms. 91-92
HIV-aktuell, núm. 4
Invandrarrapport, argång 19 núm. 1
Insikt om HIV, núm. 1
Narxa, núms. 36-37
Fundació congrés de la cultura catalana, núm. 11
Parlem-ne, el Maresme, núm. 3
Plançó, Suïssa, núm. 74

Cartes:

Socialdemokraterna i Stockholm
Ambaixada d'Espanya
Statens Invandrarverk, 2
Stockholms Läns Landsting
Enciclopèdia Catalana
Statens Invandrarverk
Studieförbundet Vuxenskolan
Arbetsmarknadsdepartementet
El Tabano
Landstinget förebygger AIDS
Associació Catalana de Vexil·lologia
El President de la Generalitat de Catalunya

Editorial 92 S.A.
Avui
Generalitat de Catalunya, secretaria general
Norawa
Invandrarförvaltningen
Enric Bellprat de Santa Pola
Servei d'informació d'activitats juvenils
Generalitat de Catalunya, departament de didàctica
Eumo editorial
Latino's

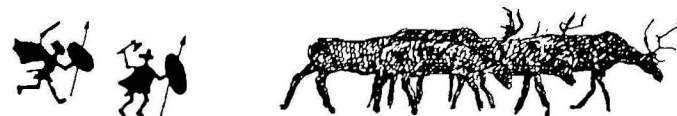
Llibres, publicacions i altres coses:

Video "Crònica Catalana" núm. 18
Una cassette amb cançons de Paton Soler
Stockholms invandrarstad
Guia de los Trabajadores extranjeros en España
Revista de l'Alguer, núm. 1
Calendari extret de l'Almanac català del Rosselló 1991
Almanac català del Rosselló
El Circ de Soler-Jové
Knowledge of the Catalan language de Jaqueline Hall
Seréis campeones
Fires de Catalunya 91
Catalan Writing, 5
Anuario de Migración
Diari Avui
Commemoració del centenari de la restauració del Monestir de Ripoll
Catàleg de revistes en català

EDICIONS 62 ens comunica que ha començat la publicació de dues obres, la *Geografia Universal*, i la *Història Universal*, dintre d'un ambiciós projecte de crear grans obres universals en català, redactades per professors i catedràtics de la Universitat de Barcelona. Per més informació d'aquestes col·leccions, i també del *Gran Larousse Català* us podeu adreçar a EDICIONS 62, Rosselló 508 baixos, 08026 Barcelona, tel. 433 08 62.

Hem rebut informació que a primeries de l'any 1990 es va constituir la Societat Catalana de Gnomònica, que reuneix un grup d'amics dels rellotges de sol, amb l'objectiu de mantenir viva aquesta parcel·la del nostre patrimoni cultural. Publiquen la revista *La busca de paper*, escrita en català, castellà i anglès. La seu de l'associació té per adreça: Atenes 3, 08006 Barcelona.

L'Associació Catalana de Vexil·lologia ens notifica que entre el 30 de juny y el 5 de juliol se celebra a Barcelona el XIV Congrés Internacional de Vexil·lologia, organitzat per aquesta entitat catalana dedicada a la ciència que estudia les banderes en tots els seus aspectes. Adreça: Minerva, 17 3er. 08038 Barcelona, tel. 332 38 98.

NOTICIES

El dia 14 d'abril a les 14.30 se celebrà l'assemblea general de la nostra associació. Es votà el consell directiu que quedà constituït de la següent manera:

President	Maria Rosa Faure de Domènech
Vice-President	Carme Dahlin
Secretari	Ramon Cavaller
Vice-Secretari	Joaquim Masoliver
Caixer	Inger Nevado
Vice-Caixaer	Francesca Jönsson
Cap de Serveis	Jaume Vall
Vice-Cap de Serveis	Francesc Cabrera
Vocals	Ramon Bohigas
	Rosa Bonk
	Jordi Bota
	Bodil Ceballos
	Joan Carles Gisbert
	Carles Gisbert
	Mercè de las Heras
Interventors	Francesc Taltavull
	Jordi Marimon

Es decidí fixar la quota anual:
quota individual: 100 corones
quota familiar: 180 corones

El preu de la subscripció del butlletí serà:
Països Nòrdics: 80 corones
Altres Països: 100 corones

Es decidí que l'assemblea és l'organ que dóna d'alta i de baixa els socis.

La presidenta felicita els cuiners amb una rosa.
Vista general de la festa. Foto: F. Cabrera

El dia 21 d'abril se celebrà la festa de Sant Jordi a la mansió Malmgårdén de Kristinehov. Ens entaularem unes seixanta persones i el dinar, preparat pel nostre soci i mestre coc Angel Massip, fou de fer-se llepadits: amanida catalana, pollastre amb samfaina, postres, cafè etc. A les senyores se les obsequià amb una rosa, i tots sortirem d'allà amb l'esperit alegre; feia goig de veure tanta canalla corrent entre les taules i fent amistat entre ells.

*

Els dies 27, 28 i 29 d'abril i organitzat per l'institut d'estudis del futur se celebrà a Estocolm el congrés "L'ànima i forma de la ciutat".

El dia 28 David Mackay donà una celebrada conferència (mireu els retalls) que portava per títol "Una visió arquitectònica de l'Estocolm del futur".

El dia 29 el professor d'arquitectura Joan Busquets parlà sobre "Transició Metropolitana - Barcelona versus Estocolm" mostrant en diapositives paralel·les les semblances i els contrastes d'ambdues ciutats.

*

El mateix dia 29 a les 7 del vespre Horacio Capel de la universitat de Barcelona parlà a la universitat d'Estocolm sobre "Reforma social e higienismo en la Barcelona de fines del siglo XIX". Una ben documentada conferència on emmarcava Barcelona a dintre d'Espanya oblidant contínuament Catalunya; no feu mai esment al nacionalisme català ni a la Renaixença ni al Modernisme, parlà això sí, molt d'Espanya i de nosotros los españoles. Contraposà el centralisme al regionalisme (i no a l'independen-tisme) i el capitalisme al proletariat, però no parlà mai de la força brutal de l'estat central mantinguda amb un exèrcit d'ocupació.

L'illa de Maians, el recull de contes de Quim Monzó traduït al suec sota el nom *Huset med reservoarpennan* per la nostra socia Kerstin Cardelús, té un gran èxit de vendes a Suècia. Les seccions de crítica literària dels diaris i revistes especialitzades n'han parlat extensament i ara es publicarà gravat en cinta magnetofònica, en versió per a cecs i persones de visió disminuïda. El primer programa de la ràdio sueca ha preparat l'emissió d'un parell de narracions d'aquest llibre, que es transmetiran el mes de setembre.

*

EL POETA CATALÀ Francesc Parcerises va assistir al 5è. INTERNATIONELLA POESIDAGARNA (5è. certamen "Dies Internacionals de Poesia") celebrat a Malmö del 21 al 27 de maig propassat. En aquest acte hi van intervenir poetes de disset països.

ELECCIONS MUNICIPALS

Amb aquest article obrim un nou espai sobre informació de temes socials a càrrec de Joan Carles Cebrian, on tractarem qüestions dels Països Catalans o Suècia d'interès especial per als nostres socis.

El 27 de maig propassat va haver-hi eleccions municipals a tot l'Estat Espanyol. Pels que tenim la ciutadania espanyola i estem censats, sigui a l'ambaixada o al nostre municipi als Països Catalans, aquesta circumstància té un significat especial perquè que hem pogut votar.

Per tant, per poder exercir el dret al vot que té tot ciutadà espanyol cal estar censat. Un cop més, doncs, us recomano que feu aquesta gestió. Podeu telefonar a l'ambaixada i us n' informaran.

Convé recordar que el dret al vot per als residents espanyols a l'estranger ha costat molt d'aconseguir. Per tant, seria una llàstima que cap administració de govern ens el suprimís a causa de poc interès per part nostra.

Viatges amb Iberia

Una altra notícia interessant, és que gràcies a gestions en les que hi ha intervingut Les Quatre Barres, s'ha solucionat la situació anormal que hi havia en la venda de bitllets d'avió d'Iberia cap a Espanya.

La nostra associació va denunciar a les autoritats i organismes pertinents casos en els que alguns socis havien sofert discriminació en els preus i serveis. Arreglat això, recomanem que feu servir Iberia en els vostres viatges en avió als Països Catalans.

Per més informació, podeu trucar directament a Iberia, tel. 08-765 45 37.

A Les Quatre Barres tenim molt interès a estar al corrent de com funciona ara aquest servei. Si trobéssiu anomalies en comprar els vostres passatges d'Iberia, no deixeu de comunicar-m'ho.

JOAN CARLES CEBRIAN

CATALUNYA LLIURE

VINNER KOMMUNALVAL I VILAMACOLUM.

De nya och unga kommunalpolitikerna i Vilamacolum är: (fr v) Ramon Parnav-borgmästare, Joaquina Xarles, Jordi Arnall, Josep Xarles-kommunalråd.

För första gången har en representant för partiet Catalunya Lliure (ett parti som kämpar för ett självständigt Katalonien) blivit borgmästare. Det handlar om Ramon Parnau i Fayet i byn Vilamacolum, med omkring 400 invånare, i Kataloniens nordostligaste hörn.

Döljas ska väl inte att det var det enda parti som presenterade sig till valet så utgången var given men det roliga och i min mening positiva är att medlemmarna är mycket unga, mellan 18 och 22 år (borgmästaren är 19). Själva säger de att åldern kanske kan ligga dem

i fatet men samtidigt att de har kraft och idéer och att de räknar med hjälp av bybor med större erfarenhet av det praktiska arbetet för att driva fram sina initiativ.

Visst kunde det blivit så att Vilamacolum sagt nej till Catalunya Lliure, eller till de här ungdomarna, i den kommunala förvaltningen men det man primärt vill förändra ligger onekligen i linje med byns reella behov av en ordentlig ansiktslyftning. Det är förståeligt att de inte längre vill trampa i dammet, eller lera när det regnar, att de vill ha rent vatten i kranarna, att soporna ska tas om hand bättre, att skolan ska förbättras etc. Även om jag som sommargäst naturligtvis kan tycka att det är charmigt med oasfalterade gator är det för dem som lever här året om och vill stanna som byn måste passa. Det handlar ju ändå inte om att förvandla byn till en turistort eller något annat konsigt. De vill bevara Vilamacolum som det är, fast renare.

Även om Catalunya Lliures program inte lyser med sin frånvaro har kommunalvalet mestadels inriktat sig på byns behov. Frågan är om årsbudgeten, som inte alls är stor, kommer att räcka. En annan, lite känsligare, fråga är om de kan få byborna att lätta på plånboken för att betala vissa förbättringar. Man lär inte gamla hundar sitta som bekant.

BODIL CEBALLOS

EN QUINA LLENGUA PARLES ALS TEUS FILLS?

Vet aci una qüestió que totes les parelles mixtes amb fills que viuen a Suècia s'han hagut de plantejar alguna vegada. Nosaltres, com a catalanoparlants, seria evident que parlessim als nostres fills amb la llengua pròpia, de la mateixa manera que la nostra muller/marit suec ho fa en la seva.

Ho fem, doncs? Bé, molts catalans comencen parlant en català als fills. És la reacció espontània de qualsevol ésser humà. Però el què inicialment és tan natural, es va fent més difícil quan els fills comencen a anar a l'escola-bressol (guarderia). Si aquest pare o mare és la única persona que els parla en català, costa de contrarestar la posició dominant del suec.

Davant d'aquest problema, alguns pares ho tenen molt clar ("Els meus fills també han de conèixer el català. Jo els parlo en la meua llengua tant si em contesten en suec com si no"), però d'altres no estan tan segurs de quina és la manera correcta d'actuar.

Què fer?

Els problemes del bilingüisme no tenen res d'exòtic en el món en què vivim. Amb els actuals moviments de la població són una circumstància cada vegada més usual i que ha estat analitzada detalladament per molts especialistes. A Suècia, una de les persones que més s'ha estudiat més a fons és Lenore Arnberg, una nordamericana casada amb un suec i l'autora d'un llibre que volem recomanar a tots els catalans amb nens petits que viuen a Suècia: *Så blir barn tvåspråkiga* ("Així és com la canalla esdevé bilingüe", Wahlström & Widstrand, 1988). Aquesta obra és una guia molt valuosa on la mare o pare catalanoparlant trobarà molts consells i suggerències de què convé fer per aconseguir que els fills també parlin la seva llengua.

Cal dir que Lenore Arnberg considera extraordinàriament positiu que els fills de parelles mixtes parlin tant la llengua de la mare com la del pare. En el llibre ella destaca de bon començament la importància de l'actitud dels pares. Si senten que és útil i positiu conèixer dues llengües i pertànyer a dos grups culturals, això ajudarà a que el fill tingui una actitud semblant.

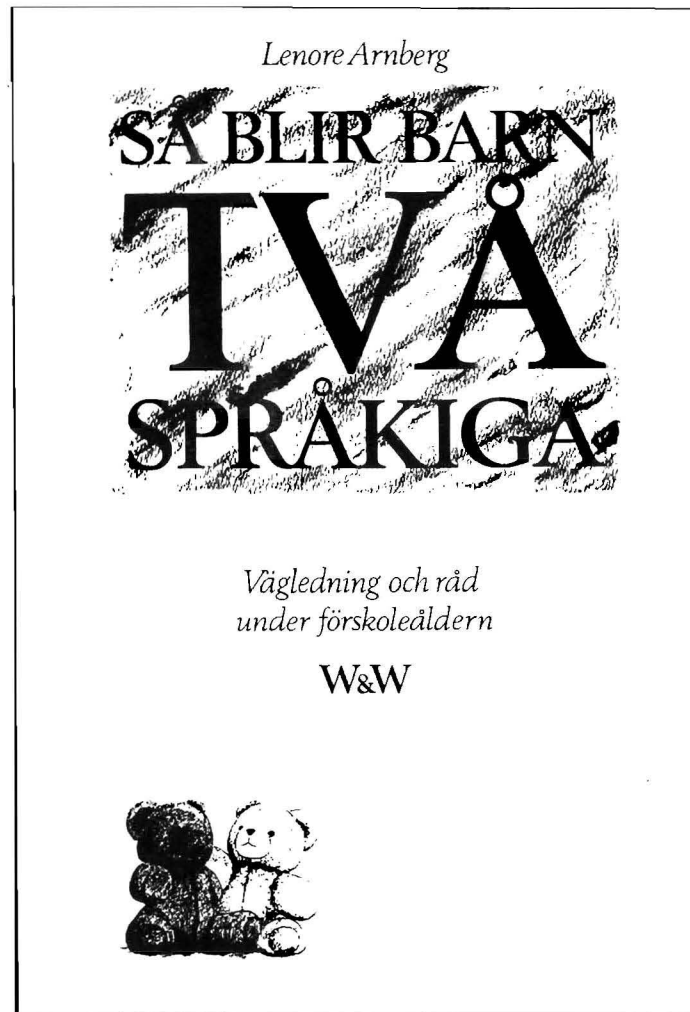
Problemes marginals

Els aspectes pressumptament negatius de l'aprenentatge de dues llengües -barreja dels dos idiomes, possible retard en l'aprenentatge del suec, etc.- l'autora els ha analitzat i manifesta que són marginals. Es donen solament mentre la nena o nen és petit.

En el llibre es presenten diferents maneres d'actuar per aconseguir l'aprenentatge de l'idioma minoritari. Per exemple, que cal ser sempre conseqüent i parlar sistemàticament la llengua pròpia amb els fills. Si una parella mixta vol que el grau de coneixement del català sigui si fa o no fa igual que el suec Lenore Arnberg diu que cal que el català també sigui la llengua que la parella parli entre ells. També destaca la importància dels contactes amb els familiars i altra gent que parli el mateix idioma; la conveniència de la lectura en veu alta de contes, llibres; que una cosa tan senzilla com recordar al fill que "contesti en la mateixa llengua" és una mesura molt efectiva, com també aprofitar la possibilitat que el nen faci classes de *hemspråk* a l'escola, etc.

La barreja que els mateixos adults fan d'algunes paraules sueques ("saft", "dagis", etc.) en la llengua minoritària -una cosa difícilment evitable- Lenore Arnberg no ho considera cap problema. Fins i tot els casos en els que els fills contesten sempre en suec, ella considera que el fet que els pares parlin la llengua pròpia fa que els nens tinguin uns grans coneixements passius de l'idioma que ràpidament poden fer-se actius, per exemple durant les vacances al país d'origen.

L'últim capítol està dedicat a exemples reals de famílies bilingües i fins i tot trilingües. *Så blir barn tvåspråkiga* és, en resum, un llibre molt recomanable perquè a més de tenir uns quants capítols amb consells de com actuar, conté també una anàlisi molt primmirada de l'efecte del bilingüisme sobre el nen en tots els seus aspectes.

El cas concret del català

Cada situació bilingüe té moltes característiques semblants, però n'hi ha d'altres que són específiques per cada llengua. En el nostre cas tenim l'inconvenient que, encara que no volguem reconèixer-ho, els catalans estem una mica acomplexats per la nostra situació idiomàtica. Parlem una llengua que no hem après a l'escola (no per casualitat sinó per prohibició oficial), una situació que indefectiblement fa que molts la llegeixin amb dificultat i no la sàpiguen escriure. Com que no ni ha cap estat independent que tingui el català com a llengua oficial —a excepció d'Andorra, un país petit que no és un estat de dret sinó per *tradició*— el català és un idioma que té poc prestigi internacional. Això crea una inseguretats sobre el valor de la llengua pròpia.

Es dona la paradoxa que provenim d'una de les parts més escolaritzades de l'Estat Espanyol i, per tant, amb més cultura, però sabem massa poc de la nostra. I això, amb l'inconvenient que, essent la cultura catalana força desconeguda a Suècia i arreu del món, hem d'estar explicant-la més sovint que no ho ha de fer un alemany, francès, italià, etc, amb la seva, i per tant ens caldria conèixer-la millor que no pas ells.

Aquests aspectes compliquen la situació d'una mare o pare català a Suècia. A sobre, les idees inculcades a l'escola durant el franquisme han ocasionat que alguns pares catalans parlin als seus fills en castellà. Saber castellà és molt útil, però aquesta és una llengua que el nen pot aprendre més endavant a l'escola i amb molta facilitat si ja parla el català.

El català és una llengua útil

Ens deia un políglota suec que el millor punt de partida lingüístic per aprendre el castellà, francès, italià i portugués és saber el català, donat que s'hi assembla més que no pas aquestes llengües s'assemblen entre si mateixes. És una afirmació amb molta base i que remarca també objectivament els avantatges de conèixer la nostra llengua.

Ensenyar català als fills no exigeix gaire esforç, sinó sobretot ésser conseqüent. Però estalvia algunes situacions penoses que de vegades han de suportar els pares catalanoparlants que han adoptat el suec. Un exemple: que el fill es posi a corregir el suec que li ensenya la seva mare o pare català (quans catalans hi ha a Suècia que parlin un suec correcte?).

El desconeixement del català, a més, és un embolic quan la parentela catalana ve de visita o la família catalano-sueca fa vacances a Catalunya. El fill no s'entén amb avis, tietes, oncles ni cosins... També li costa més conèixer i comprendre molts aspectes de les arrels paternes/maternes —que evidentment també són les pròpies dels fills— i, en definitiva, considerar-les com a positives. La marginació idiomàtica, a més d'afeblir els lligams familiars, fins i tot amb el mateix progenitor, porta fàcilment a que el fill no apreciï tant com correspondria els valors d'herència cultural que aquesta mare o pare pugui aportar-li com a català.

RAMON BOHIGAS

ALFABETET MELLAN ÖGONBRYNEN

ALFABETET MELLAN ÖGONBRYNEN är titeln på en Joan Brossa-tolkning av Lasse Söderberg som gavs ut för något år sedan. Redan titeln fick mig att bli intresserad trots att poesi inte är min starka sida, men visst, innehållet är lika roligt och spännande som titeln och fastnar dessutom ofta mellan ögonbrynen. En del är för mig, måste jag erkänna, rätt obegripligt. Annat talar till min stora förkärlek för det absurda och så specifikt katalanska.

Eftersom jag aldrig tidigare läst Joan Brossas poesi kan jag naturligtvis inte göra någon jämförelse med originalen men Söderbergs Alfabetet mellan ögonbrynen lockade mig till många skratt och är en utomordentlig nattlektyr om man vill fnissa sig till sömns.

En utav mina absoluta favoriter är dikten Världshistoria:

Här är en man
Här är ett lik
Här är en staty

andra dikter är rent visuella:

Bokstav utan pedaler

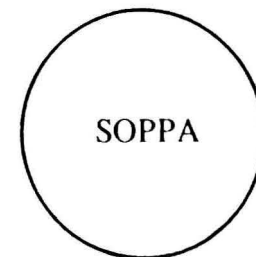
O

eller som i Elegi till Che:

A B D F
G I J K L
M N O P Q R
S T U V W X
Y Z

Som det så ofta är fallet med den katalanska litteraturen gränsar det absurda till en nära verklighet. Det visar sig t.ex. när man i en "dikt" får det påpekats för sig att man har vänt bladet eller plötsligt får en maträtt serverad:

Du har vänt bladet

Joan Brossa måste onekligen ha haft alfabetet mellan ögonbrynen och jag förmodar att Lasse Söderberg likaså. Det kanske är så att man måste ha det mellan ögonbrynen för att njuta av den här poesin.

Till Herakleitos

Tätt tryckt mot jorden vet jag inga gränser
för tanken. Vilka är då dessa klippor?
Jag hör ett blombrus bortom alla gränser
och hänger upp min lykta trött på klippor.

Det faktum att man rör sig sätter gränser
och kvällen strör ut glas på några klippor.
Synranden skyddar sig med fyra gränser
och bakom mig finns gröna blad och klippor.

Jag går och gör mig fri från dessa lågor
när elden skärande står över vattnet.
En hög och frodig ek ger stöd åt jorden.

Ett häftigt vindkast och så fälls till jorden
de förebud som människan skrev i vattnet
för att till tecken vända vissa lågor.

BODIL CEBALLOS

VAD ÄR THE JOSÉ CARRERAS SOCIETY OF AMERICA

The José Carreras Society of America är en förening som vi på svenska för enkelhetens skull kallar för "fan-club". På engelska heter det "appreciation society", men om man översätter detta till svenska så förstår ingen människa vad det är frågan om.

Vi är inte en vanlig "fan-club". Vi består inte av en mängd hysteriska tonårsflickor, utan av en grupp vuxna i alla åldrar, både män och kvinnor, som i José Carreras röst har funnit det vi alltid har letat efter och som tycker att det alltid har varit svårt att hitta uppgifter om hans konserter och skivor mm i både musiktidskrifter och dagspress.

Föreningen är ursprungligen amerikansk, men det finns medlemmar i många länder och därför kan vi samla ihop alla uppgifter och nyheter lättare. Eftersom vi är utspridda över hela världen är det svårt för oss att ha några möten, därför är vår tidning "The Carreras Fan" vår mötesplats. Medlemmarna skickar in material, egna recensioner, artiklar om hur de kom i kontakt med José Carreras röst osv. Där finns också artiklar om dirigenter och andra musiker som har arbetat med José Carreras men inte bara vad som händer idag utan även uppgifter om hela hans drygt tjuugoåriga professionella karriär.

Och alla vet vi att han är katalan och att hans egentliga förnamn är Josep.

Om ni vill veta mer om *The José Carreras Society of America* så kontakta mig under adressen:

The José Carreras Society of America
c/o Annika Ehnwall
Infanterigatan 4, VI
S-171 59 SOLNA

Skicka med ett adresserat kuvert med dubbelt brevporto.

OBS! Den 9 oktober kommer José Carreras och Montserrat Caballé till Stockholms Konserthus för en operagala under ledning av Elio Boncompagni.

ANNIKA EHNWALL

Bra mix. I Barcelona samsas barnen med bilar och bussar. Men här finns också träden och lekparkerna i stadskärnan.

Barcelona förebild för citymix

Av ANN CHARLOTTE
SAMEC

Universitetet ska in till Stockholms innerstad och beblanda sig med finansmännen, näringslivet, affärsmännen, bankerna och det kommersiella. Ett city är inget riktigt city om det inte är en "mix av allting".

Det anser David Mackay, en av de utländska arkitekter som på citykonferensen visar fram sina versioner av hur man kan förändra Stockholms innerstad.

David Mackay hävdar djärvt att universitetet kunde flytta in i Slottet, Hötorgsskraporna och Riksbanken. Han är från Skottland, men har bott i Barcelona i 30 år och i hög grad påverkat dess omdaning efter Francotiden.

Och det är Barcelona som får stå som exempel när David Mackay talar om vad som bör göras åt Stockholm.

Det är några saker som är alldeles speciella med Barcelona. Det är en av världens mest tätbebyggda städer, bara Calcutta är mer hopgyttad.

Rörig och smutsig

Barcelona är ingen prydlig och ordentlig stad, utan i stället rörig och smutsig. Men samtidigt finns det träd överallt. Han visar fram en bild med barn som ganska oorganiserat på barns vis tar sig över en gata, medan bussen väntar.

David Mackay tycker inte att parkeringsplatserna i ett bostadsområde ska ligga skilda från lekplatserna. De ska finnas sida vid sida så att barnens lek och de vuxnas biltvätt försiggår nästan som något man gör tillsammans.

Dessa tankar genomsyrar David Mackays hela syn på staden och dess arkitektur i vid mening. Motsatserna ska finnas så nära tillsammans att de inte blir skilda världar utan kontakt, utan nödvändiga sammanvävda delar av samma sak, livet i storstaden.

Hans enda råd till Stockholms planerare är egentligen detta. Blanda allt som hör till livet i Stockholm och bygg om gatunätet så att stadens olika delar inte skärs av från varandra utan i stället binds ihop.

Han visar en bild på Stads-huset från Norrmalm.

— Utsikten mot denna vackra byggnad förstörs på ett diaboliskt sätt av järnvägsbron, den borde inte få ligga här.

Kollektiv egendom

— Innerstaden är en kollektiv egendom, den tillhör alla människor, inte någon enskild grupp, säger David Mackay och hävdar att det finns några effektiva sätt att förstöra och döda innerstaden.

— Låter man motorvägar, bilar och framkomlighet dominera dödas staden. Låter man fotgängarna få allt utrymme dödas också staden. Bygger man bara hus åt finansmän, banker och det kommersiella förstör man staden.

David Mackay talar mycket om betydelsen av att bevara stadens historia och att knyta ihop den med nuet. Barcelona slapp den "framtidens stad"

som Stockholm drabbades av på 50-60- och 70-talen.

När han nu planerar den nya olympiska byn vid havet försöker han ge den ett samband med det gamla Barcelona. Någon framtidsvision om livet på 2000-talet blir det inte.

— Jag försöker gifta ihop historien med nuet. Man kan inte gå tillbaka och bygga som om vår tid inte fanns, men får inte heller glömma den. Att göra så är obekvämt och fullt av konflikter, men det är de bästa äktenskapen.

Glöms bort

David Mackay tycker att husens fasader glömts bort alltför mycket. Staden består ju egentligen av husfasader.

— Dessa ska inte bara spegla det som finns inne i husen utan också vara en spegel av omgivningen.

— När man planerar en stad ska man stå med fötterna på jorden, men man ska också ha drömmar, säger David Mackay. □

DAGENS NYHETER

29/4/91

Jag har grävt upp mig från forntiden

●●● Turistgruppen som jag skulle ha visat runt i Barcelona kommer inte. Resan är inställd. Och jag som hade lagt upp en rundtur bland mina hemliga ställen från förr i tiden. Bland annat en gammal bordell i Barrio Chino som nu är förvandlad till hälsokostaffär.

Ågorinnan är i min ålder. Det fanns flickor som lagt undan pengar och som tog över lokalerna när bordellerna stängde för alltid julen 1955.

Men det är vissa saker man inte frågar om.

Vad ska jag göra nu? Jag borde åka hem. Vissa mornar när jag går ut i Barcelona är det som om jag inte kände igen mig.

Jag har glömt namnen på gatorna. Framför allt har Barcelona glömt mig. Det händer att jag berättar för folk att jag bodde i den här stan när jag var ung, i mitten på femtiotalet.

Det är inte samma stad, säger man. Ibland grips jag själv av tvivel: har jag verkligen bott här? Jag går in i klostergården bakom katedralen. Gässen är i alla fall kvar. De har funnits här sen fjortonhundratalet då de fungerade som nån sorts tempelväktare.

När tjuvar bröt sig in startade gässen ett fruktansvärt oväsen.

Attlingarna till de medeltida tempelgässen har sen alltid funnits kvar: inavlade och lite tokiga. När jag kände mig ensam och längtade hem brukade jag gå ner till katedralen och reta dem, så att prästerna kom rusande för att se vad som var på gång. Nu brölar de och kacklar när de får syn på mig.

Tyst överenskommelse

Jag kommer plötsligt ihåg en annan fast punkt jag hade. Jag går bort till stadsbiblioteket på Carrer Hospital bakom Ramblan.

Det tar en stund innan jag hittar ingången. Här inne brukade jag sitta i de tysta salarna. Jag hade lärt mig så mycket spanska att jag kunde treva mig fram genom Lorca och Juan Ramon Jimenez.

Jag tyckte att det var lite egendomligt att dom hade Lorca; han var ju ändå svartlistad av Franco.

Men det var inte konstigare än att förbjudna böcker av Marx och Lenin stod på hyllorna. Jag kände studenter på universitetet som brukade gå hit och låna Marx och Lenin bara därför att de var förbjudna.

Det fanns nån sorts tyst överenskommelse mellan diktaturen och biblioteket att polisen skulle hålla sig därifrån, precis som man lämnade kyrkorna ifred.

Utanför låg Barrio Chino och hela det fantastiska gytret av vindlar: le gränder med barer och bordeller där sjömännen gick och där flickorna kostade sju pesetas gången.

Jag brukade äta gratis på svenska båtar nere i hamnen mot att jag tog med mig sjömännen upp i Barrio Chino och visade dem ställena.

Sen gick jag in på biblioteket. Det var nog här jag upptäckte böcker på allvar. Det fanns en räddning i böckerna, undan larmet där ute och undan min hemlängtan.

Det satt flickor här och läste. Jag brukade sitta bakom en flicka som alltid satt vid samma bord, bakom en trave med böcker.

Ibland kunde jag sitta en timme och stirra på hennes nacke; med håret som låg i en mjuk båge ner över ena skuldran.

Jag fantiserade om henne: att hon jobbade på en av lyxbordellerna längre upp i stan och satt här och läste poesi på dagarna.

Jag skulle rädda henne: kanske ta med henne hem till Sverige. Fram mot kvällen kom alltid en kille och hämtade henne. Det var naturligtvis nån fästman, men jag gjorde honom till hennes hallick. Jag insåg att jag måste döda honom.

Jag var tjugo år och fylld av en massa saker som jag inte kunde kontrollera.

Ibland vände flickan på huvudet: hon kände väl mina ögon i nacken.

Man måste ha kort

Det är trettiofem år sen. Jag känner inte igen mig riktigt... Nej, det var nog inte det här biblioteket...

— Har ni kort, säger vakten.
— Nej, jag har inget kort, jag vill bara in och titta, säger jag. Jag förklarar för vakten att jag satt på det här biblioteket när jag var ung. Jag vill bara in och titta.

— Ni måste ha kort, säger vakten. Men han går i alla fall och hämtar en tjänsteman.

Vad gäller saken?
Om ni satt här på femtiotalet måste ni ha haft ett kort, säger tjänstemannen.

Nä, säger jag. Det minns jag inte.

Då var det nog inte det här biblioteket, säger tjänstemannen.

Han skriver i alla fall upp mitt namn.

Vi sparar dokumenten från alla som läst här, säger han. Om vi inte har er i våra listor har ni aldrig varit här.

Han försvinner in på sitt kontor och lämnar mig med vakten. Det är lite pinsamt. Det sitter lite folk ute i hallen. De låtsas som om de inte hört nånting. De kommer att få bevittna ett pinsamt fiasko. Kanske ska jag smita direkt...

Man ska aldrig rota i det förflutna. De lyckligaste människorna är de som glömmet och går vidare; och som aldrig ser sig om.

Just då kommer tjänstemannen tillbaka. Han håller en lapp i handen som han studerar medan han sneglar på mig.

— Om det här är ni, var ni väldigt ung, säger han. Sen visar han mig ett registerkort, med min namnteckning längst ner och ett passfoto.

Golvet börjar gunga under mig. Det är jag, säger jag.

Jag har faktiskt svårt att hålla lappen utan att skaka.

— Vi hittade er, jag letade först i fel låda men jag hittade er, säger tjänstemannen. Han låter faktiskt lite häpen.

Vakten kommer nu också fram och tittar. Ni var magrare, säger han. Själv är jag alldeles groggy och måste göra ett konstigt intryck eftersom jag inte får fram ett ljud.

Så här måste det vara för arkeologerna när de grävt upp nånting fantastiskt i något gammalt ruinfält...

Jag har grävt upp mig själv från forntiden...

— Vi sparar allt, säger tjänstemannen.

Han frågar om jag vill ha en fotokopia av kortet.

— Det är faktiskt första gången jag varit med om nåt sånt här, säger han.

När han kommer tillbaka med en fotostatkopia på mig själv för trettiofem år sen meddelar han också att chefsbibliotekarien är på väg.

— Han vill visa er biblioteket, säger tjänstemannen.

Vi går in i läsesalen där andra tjänstemän ler mot mig. Det har tydligen spritt sig. Jag börjar hämta mig, men går fortfarande lite ostadigt, med nån sorts svindel...

Allting sparas

Chefsbibliotekarien, doktor Josep Razquin i Jené är nästan översvallande.

— Jag hörde att vi har hittat er efter så många år, säger han. Välkommen tillbaka.

Nu känner jag igen mig. Här satt jag... och där satt flickan... Vad blev det av henne...

Jag ser att det sitter flickor här och läser nu också: och bakom dem pojkar som antagligen stirrar dem i nacken och glömmet böckerna och hallucinerar en massa saker...

Det finns ingenting underbarare än bibliotek, säger jag till doktor Josep Razquin i Jené.

Han tar mig med in i Cervantesrummet. Här tar jag emot bibliotekets gäster, säger han.

Han förklarar för sin sekreterare att jag är en mycket ovanlig gäst. Tänk att denne señor satt här en gång och att vi hittade honom efter så många år!

Fantastiskt, säger hans sekreterare. — Vi brände aldrig några böcker, berättar doktor Razquin i Jené.

Det var därför vi hade Lorca. När Franco gav order om att alla röda och kommunistiska böcker skulle bort, tog man bara bort registerkortet. Böckerna av Marx och Lenin och Lorca stod kvar på hyllorna.

Allting sparas, intill tidens ände. Vi kommer att spara er alltid, säger doktor Razquin i Jené.

Också när jag är död och borta kommer mitt registerkort att finnas här, med svenska generalkonsulatets stämpel som visar att de gick i god för mig en gång...

Han tittar på mitt kort, med den gamla passbilden.

Ja, man var mager när man var ung, säger han. □

BAKVAGNEN I BARCELONA:

Skicka banditerna på läger under OS!

●●● Det har blivit lite lugnare på Ramblan, åtminstone på Fagel Ramblan och Prat Ramblan. I La Vanguardia läser jag att tjuvarna och bondfångarna nu har sitt basläger nere på Placa del Teatro.

Jag vaktar i alla fall som en orn över min vän Lo och hans kameror. Ingen ting händer. Jag står på kö för en intryck med en capo i Barcelonas maffia.

Kanske har vi fått någon sorts fri sedel hos ranarna och väskryckarna. Lo är lite orolig för sin dotter Pernilla som gästspelar med "Ett dockhem" på Teatro Romea på Carrer Hospital.

Han anser att vi ska följa henne ner från hotellet och sen ta hem henne.

Jag har verkligen skrämt upp honom.

Jag får ett plotsligt infall: det måste väl finnas något läger för alla väskor och planböcker som banditerna länsat och sedan slängt...

Vi hittar deparn inne i själva stads-huset på Placa San Jaume. Vad har ni blivit av med suckar polisen som tar emot alla som kommer hit för att leta efter sina prylar. Han pekar på alla skapen som är fulla med tjuvgods.

Vi är från Sverige, säger jag.

Vi har en särskild avdelning för svenska prylar, säger polisen.

Han drar ut några lådor som är fullproppade med planböcker och väskor. Jag tänker på min vän Agnete som blev robbad på Ramblan när jag gick bredvid henne som bodyguard.

Kanske kan jag hitta hennes väska.

Så hittar jag en planbok med ett svenskt körkort. *Sven Vilgot Olausson*. Och i en väska med avslitet axelband hittar jag ett körkort till: *Marie Louise Ohmell*.

Vad blev det av dom stackarna...

– Svenska konsulatet kommer ner och hämtar en laddning väskor en gång i månaden, säger polisen.

Jag fragar honom hur han tror att

Joaquim Campo drar ut en lada med länsade svenska planböcker. Här är ditt körkort, Sven Vilgot!

det kommer att gå under Olympiska spelen om två år.

Kanske får han skaffa fler skap, säger han. Det kommer att bli rena julafton för banditerna och väskryckarna. Jag förklarar för honom att jag älskar Barcelona men att dom får stå da upp och skicka iväg banditerna på nåt läger under OS.

Jag skriver i alla fall upp personnumren på de körkort jag hittar. Stackars Marie Louise... Hennes väska är full med broschyrer och reklamblad för hotell och restauranger. Plus en tom planbok.

Kanske fick hon hjärtslag...

Sven Vilgot totalbläst

Jag ringer ett samtal till polisen i Stockholm. På en halv minut har jag deras adresser. Och lika lång tid tar det på nummerbyran. Sverige är så välordnat så man nästan börjar gråta...

Dessutom är de hemma...

Sven Vilgot Olausson blir verkligen häpen. Det är ett helt år sen han blev robbad. Har planboken flutit upp nu, suckar han.

– Det var på motorvagen upp mot Costa Brava. Vi skulle upp och bada, säger han.

– På en rastplats stannade en bil bredvid oss. Det var en trevlig typ som ville att vi skulle peka ut på kartan var vi var närmast.

– Vi klev ur och visade honom. Under tiden länsade hans kompis vår bil.

Sven Vilgot är inte på något vis knäckt eller bitter. Snarare imponerad.

– Dom var suveräna.

Det är alltid intressant med proffs.

Han hade försökt följa efter dom. – Min gamla riskokare hade ingen chans.

Polisen hade sen berättat att det var en liga som opererade med en trimmad Porsche som drog ifrån alla polsbilar.

Ja, där stod familjen utan stolar på en motorväg i Spanien. Roligare saker kan man ju vara med om, säger han. Men värre också.

Det verkligen hopplosa var att folksam vägrade betala. Hemborsakringen gäller inte i såna här fall, det finns i något finstilt undantag.

– Ibland blir man totalbläst, säger han. Sant är livet.

Marie Louise längtar tillbaka

Marie Louise Ohmell blir lika häpen. Först later det på henne som om hon trodde det var tjuven och väskryckaren själv som ringde.

Det var den nionde september, mitt på dan och mitt på Ramblan.

– Han ryckte så snabbt att jag inte akte omkull när axelbandet gick av.

Hon tycker fortfarande att Barcelona är en underbar stad. Hon jobbar på en resebyrå och var nere för att undersöka hotell och krogar.

Det värsta var alla papper jag hade i väskan.

Hon blir mycket glad när jag berättar att alla broschyrer och reklamblad ligger kvar. När alla kvarnar malt får digt får hon ett paket från svenska konsulatet i Barcelona. Kanske gör det fortare om hon ringer ner och berättar att hon går ner till stads-huset och hämtar väskan.

Visa kortet hade tjuven köpt prylar för redan första dan. Fvrtusen kronor, men det slapp hon betala.

Det later på henne som om hon faktiskt längtar tillbaka.

Pernilla Östergren på promenad på Ramblan, på väg till kvällens föreställning: Ibensens "Ett dockhem", på svenska med simultantolkning till katalanska.

Pernilla vill ha en fagel

Vi följer Pernilla till teatern. Det är hennes tredje föreställning. Vi har träffat folk i Barcelona som varit och sett "Ett dockhem" och som varit hänfödda.

Simultantolkning i hortlurar direkt till katalanska.

Jag har pekat på Lo och berättat att det är stjärnans pappa. Sen har man bjudit oss på vin och drinkar. Vi har verkligen åkt upp några punnhal.

Här på Ramblan är det ingen som känner igen henne. Hon går mest och tänker på blinningarna där hemma i Sverige. Hon gör Ingmar Bergmans mamma i storv:n om hans liv.

Hon vill köpa en fagel på Fagel Ramblan och ta med sig hem till Sverige. Barcelona verkar underbart, säger hon.

Utänför Romeateatern finns det en bardsk i ett hal i väggen ut mot gatan. Där står Per Mattsson och Erland Josephson och väntar på henne.

Världen är liten. Och livet nästan sorts teater. □

REDAKTÖR LARS WESTMÄLL
FOTO LO HERTZMAN ERICSSON

VI ★ NR 43 1990 ★

För evigt förälskad i Barcelona

Av BIRGITTA RUBIN

■ Fram till OS nästa sommar är Barcelona en larmande byggarbetsplats, där knarkarkvarter och slummiga hamnbarer skall städas bort. Den katalanska huvudstaden är berömd för sina "galna" genier som Dali, Picasso, Gaudí och ingenting liknar huvudgatan Ramblan. Här blandas fågelmåglare, anarkister och turister med smokingklädda borgare, ficktjuvar och transvestiter.

Det är denna stad som författaren Lars Westman adopterat och nu givit sin kärleksförklaring i boken "Barcelona! Barcelona!". Westman tog staden till sitt hjärta i sin späda ungdom på 50-talet, oskuldsfull och luspank. Han återvände som journalist 1962 under strejkvägen, för att fångas av Franco och utvisas på livstid från Spanien.

Härnåret återkom han till Barcelona i triumf. Kataloniens president bjöd på pressresa och champagnefrukost med smult-ronbakelser...

— Det var en ren sinkadus att jag blev inviderad och fick bo 14 dagar på ett lyxhotell i mina gamla rövarkvarter. Då förstod jag att det var dags att skriva den här boken, myser Lars Westman.

Delar ut boken

Snart åker han ner för att dela ut den rikt illustrerade boken bland vänner och bekanta — för det är just dem som boken är tillägnad. I korta rapsodier får vi möta drömmaren Jesús, vackra Antonio och angiverskan Rosaria. De rara bordellflickorna får sin historia, liksom den hänfo-

rande Bella Dorita och frisören som älskade småflickor.

Här ges också matnyttiga tips om hur väggloss bekämpas och slapsticks om en panikartad rännskit, då toaletten var uttyrd till en gubbe som förvarade krabbor i klosetten. Westman vet var surrealistmålaren Dali köpte sina konserverade myror och resonerar med experter om från vilken bordell Picasso hämtade sina modeller till mästerverket "Les Femmes d'Alger".

Lars Westman kåserar med grodperspektiv — vilket Tidningen Viis läsare är vana vid från "Bakvagnen". Barcelonas historia fladdrar förbi, med stort utrymme för självständighetskampen och det anarkistiska förlutna. Författaren låter sig fotograferas med en av bomberna som aldrig exploderade och redogör för det blodiga gatukriget mellan anarkister och kommunister sommaren '36.

— Det är ingen vanlig resguide jag skrivit, utan ett desperat försök att komprimera mina egna upplevelser med stadens historia och dess eget liv. Jag försöker tolka Barcelona, säger Lars Westman och talar om "undersökande nostalgi".

Såld kassaapparater

Som tonåring läste han lite spanska och fick genom kontakter loften om att åka till Venezuela och sälja kassaapparater för Hugin! Men eftersom avresan dröjde fick han rådet att lära sig språket lite bättre. Dagen efter studenten 1955 styrde Westman kosan mot den katalanska huvudstaden, eftersom han alltid tyckt att Barcelona och Shanghai låt "så snyggt".

— Jag var en total politisk oskuld. Jag visste ingenting om Francos terror, att han tvingade katalanerna att tala spanska i ett försök att ena landet och att vänsterintellektuella bojkottade Spanien.

— Och det tog lång tid innan jag förstod varför morför mitt hus tog upp barnbarnen på taket för att sjunga, att det var förbjudna katalanska sånger hon lärde dem i höns-huset...

När Lars Westman långt

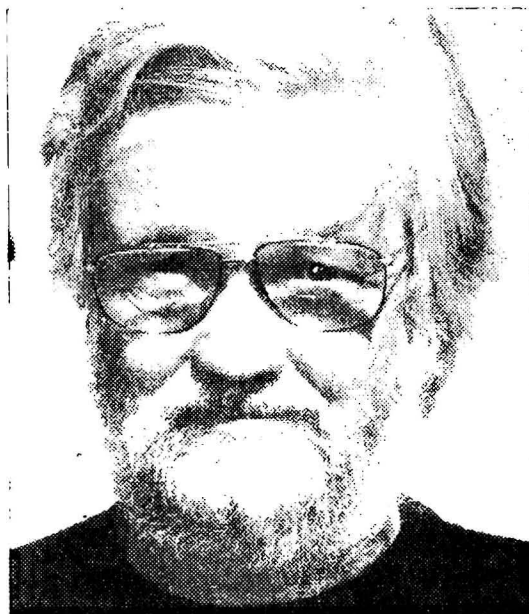
senare blev utsänd av Aftonbladet för att skriva om upproret mot Franco 1962, fick han på allvar stifta bekantskap med diktatorns metoder. Han bevisade ett strejkmöte i en katedral och häffades av polisen.

— I två veckor satt jag inspär rad i ett fuktigt råtthål, totalt övergiven, berättar Lars Westman. Men sedan ingrep konsulatet och han fördes till gränsen med utvisningsorder, utan större dramatik.

Hankade sig fram

Men vid första besöket på 50-talet fastnade Westman i närmare ett år för Barcelona, hankade sig fram på småknäck och skrev poesi. Föräldrarna i Salt-sjöbaden ville att han skulle komma hem och bli arkitekt som farfar Carl Westman och skrev oroligt: "Vad håller du på med?"

Det var nog tur att mamma inte fick reda på att unge Lars firade jul på en bordell och sjöng "Stilla natt" med flickorna. Det

Ny bok. Lars Westman tolkar Barcelona i sin bok. Han komprimerar sina egna upplevelser med stadens historia och dess eget liv

var ett avskedskalas, då Franco beordrat stängning av alla bordeller i Spanien.

Hororna var de enda tjejer man kunde snacka med, men samtidigt var jag en ung romanfiker och mycket blyg. Dessutom tålde jag inte vin eller sprit eftersom jag var sa mager och bara hade råd med ett mål mat om dagen.

En ung svenska som skaffat sig en rik älskare förbarmade sig, lat honom ata och bada i sin lagenhet i Gaudis berömda Casa Mila, "Stenbrotten" kallat. Husets, som är byggt i den katalanska jugendstilen, boljar mjukt, har inte en rak linje och badrummet liknar en droppstensgrotta.

Färdig om 200 år

Gaudí blev Westmans främsta inkomstkälla, han skickade hem artiklar om den egenartade arkitekten som aldrig hann slutföra sitt stora projekt Sagrada Família. Den ofullbordade katedralen

drar en miljon turister om året och lär stå färdig om 200 år. Det är förstås en katalan som fått hedersuppdraget att leda uppbyggnadsarbetet och skulptören J. M. Subirachs är intervjuad i boken.

"Han är Barcelonas mest utskällda människa", konstaterar Westman. Men Subirachs ger förklaringen till hur han orkar gå vidare med det otacksamma uppdraget — han koncipierades nämligen exakt samma dag som Gaudí dog, den 9 juni 1926.

Lika häftig debatt som Sagrada Família utlöst väcker nu rivningsraseriet inför OS. "Kvastarna" drar fram även genom den medeltida stadskärnan och oroad Barcelona-bor skriver på protestlistor och debatterar i pressen.

De river oroväckande mycket. Slummen är förfärlig och knarket har förstört mycket, men jag är rädd att det städas väl hårt.

Lars Westman antyder i sin bok att den katalanska nationalismen inte bara är av godo, den isolerar regionen och göder självvilkräckligheten. Men att just Barcelona fick OS kan man tacka självständighetsrörelsen för — då högsta hönset i OS-kommittén är katalan.

Drivhusklimat

Till stadens bästa sidor hör ett utpräglat drivhusklimat för konstnärer. Eduardo Mendoza har skrivit en riktig skröna om skojare, banditer och feta borgare i "Undrens stad", som kommer på svenska till hösten, och Barcelona har odlat målargenier som Picasso, Dali, Miró, Tápies och särpräglade arkitekter som Gaudí och Bofill.

— Det egendomliga med Barcelona är en utbredd surrealism i ett krasst och hårt businessklimat. Katalanerna behärskas av både ordning och vildhet, förklarar Lars Westman, det är just den brytningen jag älskar! □

DAGENS NYHETER 22 maj 1991

Illustration: ANDERS FOGELIN

En hyllning till Barcelona. Lars Westmans kärlekstörsklaring till Barcelona har illustrerats av konstnären Anders Fogelin. Här det livsglada omslaget till "Barcelona" Barcelonina, med katedralen Sagrada Família som en väldig krokant i fonden.